Neuvotteleva virkamies
Eeva Vartio

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle yleistukea koskevaksi lainsäädännöksi (HE 112/2025 vp)

Sosiaali- ja terveysministeriön lisävastine

Sosiaali- ja terveysministeriö täydentää vastinettaan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle yleistuen ehdotetun määrän osalta.

Suomen köyhyyden vastainen verkosto EAPN-Fin, **Soste** ja **Työttömien Keskusjärjestö** katsovat lausunnoissaan esitetyn yleistuen tason olevan liian matala ja riittämätön. **Y-Säätiö** painottaa lausunnossaan, että yleistuen määrän tulisi pysyä vähintään nykyisten tukien tasoisena kotitalouskohtaisesti.

Yleistuen täysimääräinen määrä olisi työttömyysturvalaissa säädetyn ansiopäivärahan perusosan suuruinen. Työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin ansiopäivärahan perusosasta. Ansiopäivärahan perusosan määrään ei ehdoteta muutoksia. **Sosiaali- ja terveysministeriö** toteaa, että ehdotettu yleistuen täysimääräinen määrä ei siten olisi heikennys työttömyyden perusteella nykyisin maksettavan perustoimeentulon turvan tasoon.

Nykyisin ansiopäivärahan perusosa ja täysimääräinen työmarkkinatuki on peruspäivärahan suuruinen. Vuonna 2025 peruspäivärahan määrä on 37,21 e/pv (keskimäärin 800 e/kk).

Voimassa olevan työttömyysturvalain 14 luvun 1 §:n 1 momentin perusteella 6 luvun 1 §:ssä säädettyä rahamäärää tarkistetaan siten kuin kansaneläkeindeksistä annetussa laissa (456/2001) säädetään.

Eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annetun lain (1296/2023) mukaan kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottuja etuuksia ja rahamääriä ei tarkisteta vuosina 2024–2027. Jos kansaneläkeindeksistä annetun lain mukaisesti vahvistettu kansaneläkeindeksin pisteluku on jonain vuotta 2027 edeltävänä lain voimassaolovuotena vähintään 2009, lakia sovelletaan kuitenkin vain kyseisen vuoden loppuun.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024–2027 annettua lakia siten, että lain 1 §:n 3 kohdan viittaus peruspäivärahan määrään muutettaisiin koskemaan ansiopäivärahan perusosan määrää.

Esityksen vaikutuksia kotitalouksien asemaan on kuvattu hallituksen esityksen jaksossa 4.2.2.1. Esityksestä käy ilmi, että valtaosalla nykyisistä etuuksien saajista muutokset eivät vaikuttaisi tuen määrään. Yleistuen tarveharkinnan määräytymisperusteet poikkeaisivat nykyisen työmarkkinatuen määräytymisperusteista, ja tarveharkinta koskisi jatkossakin henkilöitä, joilla on muita tuloja turvaamaan perustoimeentulon tarvettaan.

Eeva Vartio
Neuvotteleva virkamies
Sosiaali- ja terveysministeriö